

**Hazema Ništović
Adisa Bijedić**

**MOJA OKOLINA 2-9
GODIŠNJI PLAN RADA**

IBRO NIŠTOVIĆ · HAZEMA NIŠTOVIĆ · ADISA BIJEDIĆ

**MOJA
OKOLINA**

UDŽBENIK ZA 2. RAZRED DEVETOGODIŠNJE OSNOVNE ŠKOLE

HAZEMA NIŠTOVIĆ
ADISA BIJEDIĆ

MOJA OKOLINA

MODEL OPERATIVNOG PLANA I PROGRAMA IZ MOJE OKOLINE ZA DRUGI
RAZRED DEVETOGODIŠNJE OSNOVNE ŠKOLE

DIDAKTIČKO-METODIČKE NAPOMENE¹

Dominantno mjesto u Operativnom planu imaju ciljevi i očekivani rezultati učenja u području znanja razvoja sposobnosti, sticanja vještina, vrijednosti, stavova i ponašanja. Područje znanja čine sadržaji i procesi s kojima je tijesno povezan razvoj sposobnosti, od bitnog značaja za uvođenje učenika u istraživački rad i razvoj naučnog mišljenja. Što se tiče sadržaja, pažnju smo usmjerili na znanje činjenica koje se nude učenicima te razumljiva i izazovna objašnjenja o društvenim i prirodnim pojavama i procesima. U drugom razredu iz *Moje okoline* šire se znanja o školi i porodici, mjestu življenja i njegovoj okolini, životu i radu ljudi. Novi sadržaji se odnose na znanje o Bosni i Hercegovini kao domovini i državi, te na upoznavanje i razumijevanje prošlosti, sadašnjosti i budućnosti kao toka vremena i dešavanja. Također se šire znanja i u dijelu koji se bavi izučavanjem prirode – kroz sadržaje o čovjeku i njegovom odnosu prema prirodi, te izučavanje životinjskog i biljnog svijeta u bližem okruženju. Novi sadržaji čine teme u okviru kojih se stiču osnovna znanja o tvarima i zdravom okolišu. Ovakav izbor nastavnog gradiva i njegovo strukturiranje osiguravaju povezanost društvenih i prirodnih pojava i procesa te proučavanje prirode posmatrane s različitih aspekata. Date teme ćemo razraditi kroz različite pojave i procese koji su učenicima interesantni, uzimajući u obzir razvoj nauke, njenu primjenu i korištenje. U tom smislu model Operativnog plana može poslužiti nastavnicima u fazi prilagođavanja nastavnog gradiva potrebama sredine u kojoj se određeni nastavni plan realizira.

Sedmica	Čas	Nastavna jedinica	Sticanje znanja i razumijevanje pojmova	Razvijanje sposobnosti	Vrijednosti, stavovi, ponašanja	Aktivnosti učenika
I	1.	Drugi smo razred	Usvajanje pojmova o razredu, odjeljenju i odjeljenjskoj zajednici	Prepoznaje uposlenike u školi	Pozitivan stav o školi	Prikupljanje informacija
	2.	Značaj znanja	Usvajanje osnovnih metoda učenja	Spremanje školske torbe	Ispunjavanje školskih obaveza	Ispunjavanje domaćih zadataka
	3.	Kako učiti	Znanje se usvaja učeći i radeći	Pronalaženje dodatnih izvora znanja	Ispunjavanje školskih obaveza	Prikupljanje informacija

¹ Metodičke napomene uz Model operativnog plana rađene su prema uputama iz Nastavnog plana i programa uz predmet Moja okolina za drugi razred osnovne škole.

II	1.	Udžbenici i školski pribor	Značaj udžbenika i školskog pribora za učenje	Samostalno učenje	Razvijanje svijesti o značaju udžbenika	Prikupljanje informacija
	2.	Upotreba i čuvanje udžbenika	Čuvanje knjige jer je ona izvor znanja	Dodatni izvori znanja	Svakom pravu prethodi obaveza	Razmjena iskustava
	3.	Školska pravila ponašanja	Svaka škola ima svoja pravila ponašanja	Ponašanje prema kućnom redu	Razvijanje svijesti o pripadnosti odjeljenjskoj zajednici	Poštovanje školskih pravila ponašanja
III	1.	Organizacija škole	Organizacija i suradnja u školi	Međusobno pomaganje i suradnja	Pripadnost zajednici	Prikupljanje podataka o školi
	2.	Uprava škole	Školom rukovodi direktor	Međusobno komuniciranje	Za organizaciju su odgovorni svi članovi škole	Poštovanje discipline u školi
	3.	Život u školi	U školi se moraju svi pridržavati pravila ponašanja	Međusobna suradnja	Međusobno uvažavanje	Razmjena iskustava
IV	1.	Higijena u školi	U čistom prostoru je prijatnije raditi	Održavanje higijene radnog prostora	Higijena je obaveza svih članova porodice	Provođenje higijene i discipline u školi
	2.	Pravila ponašanja u saobraćaju	Prepoznavanje elementarnih znanja o saobraćajnicama	Samostalno i bezbjedno prelaženje ulice	Poštovanje saobraćajnih znakova	Učestvovanje u saobraćaju, pitanja, bilježenje i crtanje
	3.	Podržavamo osobine koje život u zajednici čine ljepšim	Pravila ponašanja	Poštujući pravila ponašanja život činimo ljepšim	Razvijanje svijesti o kulturi ponašanja	Određivanje prema pravilima lijepog ponašanja

V	1.	U zajednici poštujemo odluke većine	Kultura ponašanja	Poštujući odluke većine učimo se demokratiji	Razvijanje osjećaja za toleranciju	Tolerantan odnos prema odlukama većine
	2.	Godišnje doba jesen	Prepoznavanje znakova jeseni	Pronalaženje i upotreba dodatnih izvora znanja	Rad i zanimanje ljudi u jesen	Prikupljamo plodove jeseni
	3.	Zajednički slikovni kalendar jeseni	Izrada zajedničkog slikovnog kalendara jeseni	Međusobno komuniciranje, pomaganje i suradnja	Razvijanje svijesti o smjeni godišnjih doba	Organizacija praktičnih vježbi
VI	1.	Zamišljeno putovanje – I. Ništović	Značaj putovanja i odlike prevoznih sredstava	Raspoznavanje vrsta saobraćaja	Razvijanje svijesti o kulturi putovanja	Učestvovanje u razgovoru o vrstama saobraćaja
	2.	Pravila ponašanja u saobraćaju – put od kuće do škole semafor, pješачki prijelaz i saobraćaj na raskrsnici)	Korištenje bezbjednog puta od kuće do škole	Korištenje pješачkog prelaza i trotoara	Poštivanje saobraćajnih znakova	Simuliranje saobraćajnih igara u učionici
	3.	Siguran put od kuće do škole	Smanjena vidljivost može biti opasna	Korištenje sredstava javnog prevoza	Kultura ponašanja u saobraćaju	Rješavanje jednostavnih saobraćajnih situacija

VII	1.	Sigurne ulice	Smanjena vidljivost može biti opasna	Korištenje sredstava javnog prevoza	Kultura ponašanja u saobraćaju	Rješavanje jednostavnih saobraćajnih situacija
	2.	Opasnosti na putu od kuće do škole	Raspoznavanje saobraćajnih znakova	Korištenja najsigurnijeg i najkraćeg puta	Poštivanje saobraćajnih znakova i propisa	Rješavanje jednostavnih saobraćajnih situacija
	3.	Osnovni saobraćajni znaci u okolini škole (znakovi opasnosti, naredbi, obavještenja)	Raspoznavanje saobraćajnih znakova	Korištenja najsigurnijeg i najkraćeg puta	Poštivanje saobraćajnih znakova i propisa	Rješavanje jednostavnih saobraćajnih situacija
VIII	1.	Prijevozna sredstva (kopnena)	Vrste saobraćaja i vozila Prepoznavanje i imenovanje	Korištenje raznih saobraćajnih sredstava	Kultura ponašanja u saobraćaju	Organizacija praktičnih saobraćajnih vježbi
	2.	Korištenje prijevoznih sredstava	Vrste saobraćaja i vozila Prepoznavanje i imenovanje	Korištenje raznih saobraćajnih sredstava	Kultura ponašanja u saobraćaju	Organizacija praktičnih saobraćajnih vježbi
	3.	Vodena saobraćajna sredstava	Razlikovanje vodenih saobraćajnih sredstava	Korištenja raznih prevoznih sredstava	Razvijanje svijesti o kulturi ponašanja u vodenim prevoznim sredstvima	Simuliranje saobraćajnih igara u vodenim prevoznim sredstvima

IX	1.	Vazдушna saobraćajna sredstva	Razlikovanje vazdušnih saobraćajnih sredstava	Korišćenje raznih vazdušnih saobraćajnih sredstava	Razvijanje svijesti o kulturi ponašanja u vazdušnim saobraćajnim sredstvima	Simuliranje raznih igara vezanih za vazdušni saobraćaj
	2.	Život i rad ljudi u gradu	Ljudi imaju različita zanimanja	Razlikovanje zanimanja	Značajni brojevi u slučaju opasnosti	Posjeta radionici, fabrici
	3.	Ljudi i zanimanja	Zanimanja ljudi u zavičaju	Zanimanja vezana za grad	Razgovor sa uposlenicima o značaju pojedinih zanimanja	Igre pojedinih zanimanja (vođenje intervjua sa određenim zanimanjima)
X	1.	Javne ustanove	Pojam javne ustanove	Razlikovanje javnih od kulturnih ustanova	Pozitivan stav o kulturi, kulturnim i javnim ustanovama	Posjeta kulturnim i javnim ustanovama
	2.	Škole su javne ustanove	Značaj škole kao javne ustanove	Razlikovanje javnih od kulturnih ustanova	Pozitivan stav o kulturi, kulturnim i javnim ustanovama	Posjeta kulturnim i javnim ustanovama
	3.	Policajska stanica	Funkcija policijske stanice	Razlikovanje vozila policije i vatrogasne brigade od drugih vozila	Pozitivan stav o policijskim ustanovama	Izrada plakata sa važnijim telefonskim brojevima

XI	1.	Vatrogasna služba	Funkcija vatrogasne službe	Razlikovanje vozila vatrogasne službe od vozila policije i hitne pomoći	Značaj vatrogasne službe	Izrada plakata sa važnijim telefonskim brojevima
	2.	Preduzeća i drugi objekti	Značaj preduzeća i drugih objekata	Razlikovanje preduzeća od drugih ustanova	Značaj preduzeća	Posjeta preduzeću
	3.	Mljekare	Značaj mljekare	Razlikovanje mljekare od drugih preduzeća	Značaj mljekare	Posjeta najbližoj mljekari
XII	1.	Izletišta	Boravak u prirodi je koristan za zdravlje	Značaj zdravog okoliša	Pozitivan stav o zdravom okolišu	Čišćenje okoliša
	2.	Rad i zanimanja ljudi na selu	Zanimanja ljudi na selu	Značaj zanimanja	Odnos prema seoskim zanimanjima	Posjeta seoskom gazdinstvu
	3.	Uža porodica	U porodici svi se međusobno pomažu	Razumijevanje porodice kao krvno srodne grupe	Mišljenje o porodici i samom sebi	Opisivanje i demonstriranje aktivnosti u porodici
XIII	1.	Šira porodica	Uzajamni odnosi u porodici	Upoređivanje različitih porodica, sličnosti i razlike	Porodica je uređena zajednica u kojoj se svako ponaša prema pravilima	Prikupljanje podataka o svojoj porodici (porodično stablo)

	2.	Podjela poslova u porodici	Djeca pomažu roditeljima, roditelji se pomažu uzajamno, roditelji pomažu djeci	Sposobnost uočavanja skladnih međusobnih odnosa u porodici	Podjela poslova u kući	Aktivno učestvovanje u kućanskim poslovima
	3.	Uzajamni odnosi u porodici	U porodici se svi poštuju i uzajamno pomažu	Njegovanje porodičnih odnosa	Poštivanje svakog člana porodice	Imitacione igre o porodici
XIV	1.	Porodično stablo	Značaj porodičnog stabla	Razumijevanje porodičnog stabla	Poštivanje svojih predaka	Prikupljanje podataka o porodici
	2.	Kućanski aparati i namještaj	Razlikovanje namještaja od kućanskih aparata	Namjena pojedinih kućanskih aparata i namještaja	Poštivanje kućnog reda	Podjela poslova u porodici
	3.	Opasnost pri rukovanju kućanskim aparatima	Identifikovanje opasnosti pri rukovanju kućanskim aparatima	Svijest o vrsti opasnosti pri rukovanju kućanskim aparatima	Poštivanje upozorenja pri rukovanju kućanskim aparatima	Rukovanje onim kućanskim aparatima koji su bezbjedni
XV	1.	Moje mjesto i okolina	Imenovanje mjesta	Prepoznavanje reljefa mjesta i okoline	Ljubav prema mjestu stanovanja	Prikupljanje podataka o mjestu stanovanja
	2.	Orijentacija u prostoru	Imenovanje mjesta	Prepoznavanje reljefa mjesta i okoline	Ljubav prema mjestu stanovanja	Prikupljanje podataka o mjestu stanovanja
	3.	Važniji podaci o mjestu	Prikupljanje važnijih podataka o mjestu	Opis mjesta	Po čemu je značajno	Pravljenje makete mjesta

XVI	1.	Reljef mjesta i okoline	Prikupljanje važnijih podataka o mjestu	Opis mjesta	Po čemu je značajno	Pravljenje makete mjesta
	2.	Ravničarsko selo	Važnije karakteristike ravničarskog sela	Prepoznavanje reljefa ravničarskog sela	Uvažavanje tradicija i vrijednosti	Imenovanje raznih ravničarskih sela
	3.	Moja zemlja se zove Bosna i Hercegovina	Moja domovina je Bosna i Hercegovina	Pisanje naziva država	Prepoznavanje državnih simbola	Ljubav prema domovini
XVII	1.	Državni simboli Bosne i Hercegovine	Simboli Bosne i Hercegovine su zastava grb i himna	Prepoznavanje himne Bosne i Hercegovine	Povezanost ljudi u mjestu, okolini i državi	Poštivanje praznika drugih naroda
	2.	Godišnje doba zima	Prepoznavanje godišnjeg doba zima	Osnovne karakteristike zime	Odijevanje i ishrana u skladu sa godišnjim dobima	Uočavanje vremenskih promjena
	3.	Izrada zajedničkog slikovnog kalendara zime	Elementi slikovnog kalendara	Značaj zajedničkog rada	Odnos prema kolektivnom radu	Pripremanje materijala za izradu slikovnog kalendara
XVIII	1.	Praznici – blagdani (šta slavimo)	Praznici – podjela	Klasifikacija praznika	Poštivanje državnih i vjerskih praznika	Istraživanja vezana za neke praznike
	2.	Zašto slavimo i kako slavimo	Podjela praznika	Opisivanje načina proslave pojedinih praznika	Čestitanje praznika	Pisanje čestitki za praznike
	3.	Praznici (lokalni, vjerski, školski)	Podjela praznika	Način proslave	Poštivanje praznika drugih naroda	Organizovanje proslave praznika

XIX	1.	Vremenski termini (prošlost, sadašnjost, budućnost)	Razlikovanje termina: prošlost, sadašnjost, budućnost	Odnos prema prošlosti mora biti pozitivan	Pravljenje vremenske trake sa bitnim datumima u historiji	Prikupljanje podataka za vremensku traku
	2.	Važniji događaji iz mog života	Prisjećanje na značajne događaje iz života	Težnja ka boljem	Prikupljanje, sistematiziranje pravljenje zbirke događaja iz prošlosti	Prikupljanje informacija
	3.	Kalendar događaja iz prošlosti	Pravljenje kalendara prošlosti	Značaj timskog rada	Odnos prema prikupljenim podacima iz prošlosti	Timsko sistematiziranje materijala
XX	1.	Život ljudi u prošlosti	Bilo je nekad	Prepoznavanje napretka u načinu života ljudi	Odnos prema prošlosti mora biti pozitivan	Učešće u očuvanju historijskih spomenika
	2.	Kalendar prošlosti	Izrada kalendara prošlosti	Razlikovanje termina prošlost, sadašnjost, budućnost	Značaj izrade kalendara	Prikupljanje materijala za izradu kalendara
	3.	Život ljudi u sadašnjosti	Sad sam drugi razred	To je sadašnjost	Prepoznavanje današnjih dobara kao najvećeg napretka	Intervjuisanje –razgovor o sadašnjosti

XXI	1.	Živa bića, čovjek i priroda	Glavni dijelovi tijela	Razlikovanje i imenovanje dijelova tijela	Uvažavanje suprotnog pola	Redovno održavanje lične higijene
	2.	Dijelovi tijela	Razlike i sličnosti između dječaka i djevojčica	Imenovanje pojedinih dijelova tijela	Svijest o mom tijelu	Izrada panoa dijelovi tijela
	3.	Čuvanje zdravlja	Zdravom ishranom i svakodnevnom vježbanjem živimo zdrav život	Pravilna upotreba hrane	Redovno održavanje lične higijene	Praktična upotreba sredstava i pribora za ličnu higijenu
XXII	1.	Svijest o mom tijelu	Redovnim vakcinisanjem štitimo se od zaraznih bolesti	Odijevanje u skladu sa vremenskim prilikama	Čistoća je pola zdravlja	Podsjetnik obaveza za ličnu higijenu
	2.	Higijena	Higijena je važna za naše zdravlje	Imenovanje sredstava i pribora za ličnu i drugu higijenu	Popis sredstava za higijenu	Držanje sredstava za higijenu na određenom mjestu
	3.	Sredstva za higijenu	Higijena je važna za naše zdravlje	Imenovanje sredstava i pribora za ličnu i drugu higijenu	Popis sredstava za higijenu	Držanje sredstava za higijenu na određenom mjestu
XXIII	1.	Čula	Vrste čula	Značaj čula	Briga za zdravlje	Pravljenje panoa čula
	2.	Ishrana	Značaj zdrave ishrane	Ishrana u pojedinim godišnjim dobima	Odnos prema hrani	Tematska izrada piramide ishrane
	3.	Odijevanje	Imenovanje pojedinih dijelova odjeće i obuće	Odijevanje u skladu sa vremenskim prilikama i godišnjim dobima	Higijena odjeće i obuće	Redovno održavanje lične higijene

XXIV	1.	Odnos prema prirodi	Život u prirodi	Za zdrav život važna je čista sredina	Ljubav prema prirodi	Njegovanje i čuvanje prirodne sredine
	2.	Šta je štetno, šta korisno za prirodu	Život u prirodi	Za zdrav život važna je čista sredina	Ljubav prema prirodi	Njegovanje i čuvanje prirodne sredine
	3.	Godišnje doba proljeće	Prepoznavanje promjena u prirodi	Korištenje čula u procesu saznanja u svakodnevnom životu	Svijest o pravilnom odnosu prema okruženju	Ponašanje u skladu sa godišnjim dobima
XXV	1.	Gledaj sliku i pričaj o proljeću	Prepoznavanje promjena u prirodi	Korištenje čula u procesu saznanja u svakodnevnom životu	Svijest o pravilnom odnosu prema okruženju	Ponašanje u skladu sa godišnjim dobima
	2.	Zajednički slikovni kalendar proljeća	Uočavanje promjena u proljeće	Značaj zajedničkog rada	Prikupljanje materijala za izradu kalendara	Učešće svih učenika u izradi zajedničkog kalendara
	3.	Biljke i životinje	Živa bića se rađaju, rastu, stare i umiru	Razlikovanje živih od neživih bića	Razvijanje pozitivnog odnosa prema biljnom i životinjskom svijetu	Izrada zidnih panoa, zbirki i materijala iz prirode
XXVI	1.	Živa bića i njihova staništa	Staništa živih bića	Opisivanje života biljaka i životinja	Korisnost postojanja biljnog i životinjskog svijeta	Posmatranje predviđanje, izvođenje oglada samostalno i u grupi
	2.	Staništa živih bića	Staništa živih bića	Opisivanje života biljaka i životinja	Korisnost postojanja biljnog i životinjskog svijeta	Posmatranje predviđanje, izvođenje oglada samostalno i u grupi

	3.	Živa bića su povezana među sobom i sa neživom prirodom	Bez svjetlosti, vode i toplote ne bi bilo života	Za život biljaka i životinja potrebna je svjetlost, voda i toplota	Odnos prema biljnom i životinjskom svijetu	Interaktivno učenje, iskustvo učenika
XXVII	1.	Promjene žive i nežive prirode	U različitim godišnjim dobima dešavaju se različite promjene u prirodi, na biljkama i životinjama	Otkrivanje životnih procesa kod biljaka i životinja	Posmatranje, predviđanje izvođenja ogle-da	Prikupljanje materijala za izvođenje ogle-da
	2.	Velika i mala živa bića	Mala živa bića su bubice, gmizavci, a velika živa bića su divlje i domaće životinje i čovjek	Opisivanje i razlikovanje malih i velikih živih bića	Razvijanje pozitivnog odnosa prema malim i velikim živim bićima	Pomaganje velikim i malim živim bićima, iskustva učenika
	3.	Gmizavci	Razvrstavanje živih bića	Uočavanje sličnosti i razlika među živim bićima	Prikupljanje podataka iz drugih izvora	Razvrstavanje i sortiranje podataka
XXVIII	1.	Nastanak i rast životinja, vrste i održavanje	Životinje kote mlade, ptice se legu iz jaja, ljudi se rađaju	Opisivanje nastanka potomstva kod različitih živih bića	Svijest o korisnosti postojanja biljnog i životinjskog svijeta	Izrada plakata i drugog obrazovnog materijala o živim bićima
	2.	Nastanak i rast biljaka	Za zdrav život potrebna je zdrava hrana koja se proizvodi bez herbicida, pesticida i drugih hemijskih sredstava	Uočavanje sličnosti i razlike između pojedinih biljaka	Razvoj ekološke svijesti i svijesti o korisnosti postojanja biljnog svijeta	Uzgajanje cvijeća i povrća

	3.	Vrste i održavanje	Za zdrav život potrebna je zdrava hrana koja se proizvodi bez herbicida, pesticida i drugih hemijskih sredstava	Uočavanje sličnosti i razlike između pojedinih biljaka	Razvoj ekološke svijesti i svijesti o korisnosti postojanja biljnog svijeta	Uzgajanje cvijeća i povrća
XXIX	1.	Dijelovi biljke	Razlikovanje dijelova različitih biljaka (podzemni, nadzemni dio)	Biljke su korisne, zato ih uzgajamo	Pravilan odnos prema biljnom i životinjskom svijetu	Izrada plakata, i drugog didaktičkog materijala
	2.	Promjene na biljkama i životinjama u različita godišnja doba	Uočavanje promjena na biljkama i životinjama u različitim godišnjim dobima	Sličnosti i razlike između pojedinih biljaka i životinja u određenim godišnjim dobima	Odnos prema biljkama i životinjama u različitim godišnjim dobima	Prikupljanje podataka za izradu kalendara promjena na biljkama i životinjama u različitim godišnjim dobima
	3.	Za zdrav život potrebna je zdrava ishrana	Zdrava hrana je ona koja se proizvodi bez hemijskih sredstava	Sličnosti i razlike među pojedinim biljkama i životinjama	Razvoj ekološke svijesti i svijesti o korisnosti postojanja biljnog i životinjskog svijeta	Organizovanje posjete botaničkoj bašti i zoološkom vrtu
XXX	1.	Koristi od biljaka	Za zdrav život potrebno je povrće proizvedeno bez herbicida	Pravilna upotreba biljaka u ishrani ljudi	Razvoj svijesti o zdravoj prehrani	Korisno voće i povrće u našoj ishrani
	2.	Ljekovito bilje sa naših livada	Znanje o ljekovitom bilju	Pravilna upotreba ljekovitog bilja	Informacija iz drugih izvora o ljekovitom bilju	Sakupljanje, sušenje i čuvanje ljekovitog bilja

	3.	Domaće životinje	Znanje o domaćim životinjama	Razlikovanje životinja koje se hrane biljkama od onih koje se hrane mesom	Koristi od domaćih životinja	Izrada zidnih panoa domaćih životinja
XXXI	1.	Perad – živina	Znanje o peradi, živini	Razlike između peradi i domaćih životinja	Koristi od peradi	Posjeta farmi za uzgoj pilića
	2.	Koristi od domaćih životinja	Domaće životinje su korisne i zato ih uzgajamo	Uočavanje koristi od domaćih životinja	Razvijanje osjećaja za značaj domaćih životinja u životu ljudi	Posjeta farmi uzgoja nekih domaćih životinja
	3.	Kućni ljubimci	Navesti neke kućne ljubimce	Zašto ljudi drže kućne ljubimce	Razvijanje plemenitosti i pažnje prema kućnim ljubimcima	Opis jednog kućnog ljubimca prema izboru
XXXII	1.	Divlje životinje	Divlje životinje i njihova mladunčad	Vrste divljih životinja	Pomoć nekim ugroženim divljim životinjama	Pano divljih životinja (izrada)
	2.	Ptice	Ptice , vrste i odlike	Imena i razvrstavanje ptica	Pomoć pticama stanaricama tokom zime	Izrada kućica i pojišta za ptice
	3.	Životinje žive u zajednicama	Nabrojati životinjske zajednice	Karakteristike životinjskih zajednica	Razvijanje osjećaja za zaštitu životinjskih vrsta	Posjeta zoološkom vrtu
XXXIII	1.	Tijela se sastoje od tvari	Tvari mogu biti u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju	Karakteristike tvari	Svjesnost o agregatnom stanju tvari	Izvođenje različitih ogleđa

	2.	Učenički istraživački ogledi	Značaj istraživačkih ogleda pri sticanju znanja	Uočavanje različitih agregatnih stanja	Razvijanje ljubavi prema istraživačkim procesima	Aktivno učešće u istraživačkim procesima
	3.	Agregatna stanja tvari	Čvrsto, tečno i gasovito stanje tvari	Različita agregatna stanja tvari	Znanje i svjesnost o agregatnim stanjima	<i>Izvođenje ogleda sa vodom</i>
XXXIV	1.	Promjena oblika i veličine tijela	Postupak promjena oblika i veličine tijela	Različita agregatna stanja	Svjesnost o agregatnim stanjima	Izvođenje ogleda
	2.	Zdrav okoliš (govor prirode) A. Bijedić Značaj boravka u prirodi za zdravlje	Značaj čistog zraka i značaj boravka u prirodi	Čuvanje zdravog okoliša	Pozitivan stav o zdravom okolišu	Aktivno učešće u ekološkim akcijama
	3.	Godišnje doba ljeta	Uočavanje promjena u prirodi	Isticanje odlika ljeta	Razvijanje svijesti o godišnjim dobima	Ljetne igre

OČEKIVANI REZULTATI / ISHODI UČENJA

Na kraju drugog razreda iz predmeta predmeta *Moja okolina* učenici znaju:

- da je škola organizirana zajednica učenika i nastavnika,
- siguran put od kuće do škole,
- povezanost i međusobnu zavisnost ljudi, život i rad u porodici,
- o mjestu i njegovim karakteristikama,
- o domovini i državnim simbolima,
- razlike između žive i nežive prirode, bitna svojstva živih bića, sličnosti i razlike među njima,
- koristi i razlike i opasnosti od biljnog i životinjskog svijeta iz bližeg okruženja,
- opisati promjene na biljkama i životinjama u zavisnosti od godišnjeg doba,
- o potrebi i načinu čuvanja zdravlja i prirodne sredine,
- da su tijela sagrađena od tvari,
- da tvari mogu biti u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju,
- urediti školsku učionicu,
- čuvati okolinu,
- značaj čistog zraka i značaj boravka u prirodi,
- postavlja pitanja (kako?, zašto?, šta bi se desilo ako...) i daje odgovore
- koristiti se neposrednim iskustvom,,
- koristiti određene kriterije za prikupljanje i zapisivanje podataka,
- pratiti redoslijed uputstava pri istraživanju i mjerenju,
- uz pomoć nastavnika procjenjivati relevantnost podataka i informacija,
- praviti jednostavna poređenja, raspravljati o tome šta se dešava u kojim uvjetima te uz pomoć nastavnika saopćavati i donositi odgovarajuće zaključke,
- koristiti sopstvenu kreativnost i maštu za rješavanje jednostavnih praktičnih problema,
- koristiti jednostavan naučni jezik za saopćavanje ideja i za imenovanje i opis živih bića, tvari, pojava i procesa u prirodi i društvu,
- pokazati više samopouzdanja i odgovornosti,
- poštivati različite stavove,
- prepoznati ulogu nauke za razumijevanje sredine u kojoj žive i za poboljšanje kvaliteta života².

2 Ishodi učenja rađeni su prema Okvirnom nastavnom planu i programu za Moju okolinu 2.